

El gust per la lectura
Educació primària

LA RABOSA I EL CORB

Enric Valor

GUIA PER AL PROFESSORAT

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

SEMINARI
“El gust per la lectura”
2010-2011
Educació primària

Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d’Immersion i Ús de la Llengua

LA RABOSA I EL CORB

Enric Valor

MARIO VICHÉ GONZÁLEZ

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDIX

INFORMACIÓ SOBRE EL LLIBRE	7
1. Fitxa tècnica	7
2. Per saber-ne una mica més	7
2.1. L'autor: Enric Valor	7
2.2. L'il·lustrador: Dani Cruz	8
2.3. Resum de la rondalla	9
2.4. El context. Geolocalització	9
2.5. Llenguatge	10
ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES	12
1. Abans de llegir	13
2. Amb el llibre obert	13
3. Després de llegir	14
3.1. Activitats individuals a partir de la lectura	14
3.2. Activitats de grup	18
Contacontes	18
Vídeos en grup	18
Recreació de la rondalla en altres formats	19
La cançó del corb	19
Reflexionem	19
3.3. Jocs	20
Joc del diccionari	20
WEBGRAFIA	20

INFORMACIÓ SOBRE EL LLIBRE

1. FITXA TÈCNICA

Títol: *La rabosa i el corb*

Autor: Enric Valor

Il·lustrador: Dani Cruz

Editorial: Edicions del Bullent

Any d'Edició: 2007

ISBN: 978-84-96187-63-4

Nivell educatiu recomanat: cicle mitjà
d'educació primària

2. PER SABER-NE UNA MICA MÉS

2.1. L'AUTOR: ENRIC VALOR

Enric Valor i Vives va nèixer a Castalla (l'Alcoià) el 22 d'agost de 1911 i va morir a València (l'Horta) el 13 de gener de 2000.

Home de caràcter afable i tarannà democràtic i progressista. Compromès amb el nostre país i la llengua catalana al llarg de tota la seua vida. Des de molt jove va entendre la importància de la llengua per a un poble i va considerar una «obligació» (segons les seues pròpies paraules) treballar per salvar la llengua de la desaparició que semblava que podria produir-se durant la dictadura. En aquesta tasca ingent es va trobar amb personatges com Manuel Sanchis Guarnier o Carles Salvador, animant-se uns als altres per a dur endavant aquesta feina apassionant i difícil alhora.

La gramàtica és un dels àmbits en els quals treballa afanosament per traure obres tan importants i emblemàtiques de finals del s. XX com *Millorem el llenguatge*, de 1971; *Curs mitjà de gramàtica catalana, referida especialment al País Valencià*, de 1973, i *La flexió verbal*, de 1983, entre d'altres. Aquestes obres van permetre la formació lingüística de moltes persones. D'aquestes, unes es dedicarien posteriorment a l'ensenyament de la llengua en escoles i instituts d'arreu del País Valencià; altres, a la literatura, i moltes altres han perfeccionat el coneixement i l'ús de la llengua pel plaer de fer-ho i per l'estima al seu país. Com el propi Enric Valor va dir: «Pel nostre valencià, el català de tots».

En l'àmbit literari podem trobar dos espais: el rondallístic i el novel·lístic. Malgrat la seua vocació per la novel·la, va decidir dedicar-se en primer lloc, durant el franquisme, a la recerca i recuperació sistemàtica de rondalles populars. Preocupat, a l'igual que Manuel Sanchis i Guarner, per la pèrdua de vocabulari i expressions genuïnes de les nostres comarques, va considerar que era urgent aquesta tasca. D'aquest esforç naix una de les col·leccions de rondalles populars més selectes, per la seua qualitat i exquisidesa lèxica, que podem trobar en la nostra llengua i en qualsevol altra llengua europea. És un conjunt de 36 rondalles que destaquen no sols per l'arreplega que ha suposat, sinó per la gran tasca enriquidora que Enric Valor va fer ampliant-les i millorant-les amb les descripcions magistrals de personatges i paisatges de què han estat dotades. Així mateix, com ell mateix deia, les va nacionalitzar.

Encara que de jove va escriure novel·la, com *L'ambició d'Aleix*, de 1957 (1a edició, 1960), va ser en la seua maduresa, i quan es va mostrar feliç i despreocupat perquè veia com l'educació en valencià anava normalitzant-se, quan es va dedicar de ple a la novel·la. Destaca la trilogia que ell anomenà *Cicle de Cassana*, que inclou les tres novel·les *Sense la terra promesa*, de 1980; *Temps de batuda*, de 1983, i *Enllà de l'horitzó*, de 1991.

Entre els reconeixements de què fou objecte Enric Valor al llarg de la seua vida, destaquem els nomenaments de doctor *honoris causa* per la Universitat de València en 1996, per la Universitat de les Illes Balears en 1998 i per les universitats Jaume I de Castelló, Universitat d'Alacant i Politècnica de València en 1999.

Fou membre de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans des de 1986, i del Consell Assessor de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana des de 1987.

Va ser guardonat per la seua important tasca amb diversos premis entre els quals destaquen:

- Premi Sanchis Guarner de la Diputació Provincial de València (1983)
- Premi de les Lletres Valencianes de l'Ajuntament de València (1985)
- Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'Òmnium Cultural de Barcelona (1987)
- Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya (1993)
- Miquelet d'Honor de La Societat Coral El Micalet de València (1996).

2.2. L'IL·LUSTRADOR: DANI CRUZ

Dani Cruz i Ruiz va nàixer el 26 de març de 1978. És tècnic superior en Arts Plàstiques i Disseny en Gràfica Publicitària per l'escola ILLA, Escola Municipal d'Art de Sabadell.

Dedicat inicialment al disseny gràfic, descobreix la il·lustració i el còmic i decideix dedicar-s'hi com a repte de llibertat i creativitat. Compagina aquesta activitat amb la impartició de classes de dibuix.

Dins el món del còmic podem trobar obres seues com: *Els quatre gats*, *Puck*. *El beso de la Sirena*, o *Los reyes Elfos*. *Historias de Faerie II*, així com col·laboracions en revistes periòdiques com ara *Tretzevents*. També ha estat professor de manga.

Destaca la seua obra com a il·lustrador de literatura infantil. Podem trobar il·lustracions originals i creatives en les rondalles d'Enric Valor publicades per Edicions del Bullent com *La reina Mariola*, *La mare dels peixos* o *La rabosa i el corb*, editades en volums independents.

2.3. RESUM DE LA RONDALLA

El corb habitava a les serres i boscos dels voltants de Castalla. Un matí de primavera va decidir anar a Mallorca a comprar un menjar extraordinari per a la festa del Corpus. Va creuar les comarques alacantines fins als caps de la Marina i va sobrevolar la mar fins a Mallorca. Al primer poblet de l'illa, en una botiga dels afores va comprar un bocí de formatge per portar a la corba i els corbatons.

En tornar a la serra de Castalla es va trobar amb la rabosa, que somrient li va preguntar «D'on vens tan enjorn?». El corb va obrir la boca i en contestar «De Malloorca!» li va caure el bocí de formatge de la boca. La rabosa va empomar-lo i va fugir com un llamp.

Unes setmanes més tard estava el corb volant al voltant de l'Altet Redonet quan va distingir la rabosa que portava un tros de carn entre les dents. El corb li va preguntar «D'on vens?» «De Sardenya!» va contestar la rabosa, que continuà corrent sense que li caigués la carn.

El corb va preparar la seua venjança i, un dia, només eixir del seu cingle, va convidar la rabosa a anar amb ell a una boda en què podria degustar tota mena de menges delitoses. La rabosa va caure en la trampa i, per tal de fer el viatge, va muntar damunt l'esquena del corb i es va agafar a les seues plomes. Una vegada enlairats i després de travessar uns núvols ben negres, el corb li demanà a la rabosa que es dessoltara una mica del seu coll per tal de poder alenar com cal. Aleshores la rabosa va caure per l'immens i desemparat espai. Mentre queia, la rabosa s'encomanà a Déu nostre Senyor demanant perdó per totes les malifetes realitzades mentre deia «Si d'esta escape i no morc no aniré a més bodes amb corbs!».

Finalment, la rabosa va caure entre el tarquim de la marjal d'Onil, sota la mirada d'un pare i el seu fill. Va salvar la vida, però des d'aquell dia no va enganyar cap altre corb ni ningú més en tota sa vida.

2.4. EL CONTEXT. GEOLOCALITZACIÓ

La rondalla, sent una història de caire universal present a molts indrets, l'autor la localitza al seu poble, situat a la comarca de l'Alcoià, als peus de la serra de Castalla i el pic del Maigmó. Allí, entre les Penyes de Monfort, els crestalls de l'Emprenyador, els boscos del Carrascal o les planelles de les Talaies, el corb estableix el seu territori.

Altres indrets del terme que apareixen a la rondalla són la mateixa Foia de Castalla o la marjal d'Onil, on naix el riu Castalla.

En el seu viatge cap a Mallorca, el corb travessa indrets com la Canal d'Alcoi, Rontonar, Penàguila o la comarca de la Marina, i s'endinsa en la mar Mediterrània després de passar per dalt dels caps de Sant Antoni i de la Nau. De tornada, travessa indrets com la localitat de Puigpunyent, en la serra de Tramuntana mallorquina, l'illa Dragonera i les proximitats d'Eivissa.

Atles Universal Català. GEC

2.5. LLENGUATGE

L'autor té, entre els seus objectius, no sols recuperar les rondalles sinó, sobretot, enriquir la parla i dignificar la llengua. És per això que el llenguatge utilitzat a la rondalla resulta en ocasions de difícil comprensió per al nostre alumnat. És adient, doncs, realitzar un treball de recuperació i comprensió del vocabulari i les expressions utilitzades per l'autor amb la finalitat de contribuir a la proposta que ens fa per a l'enriquiment del llenguatge.

Entre el vocabulari específic i les expressions que utilitza la rondalla i que són motiu del nostre treball d'aprofundiment, cal ressaltar el que fa referència a indrets, fenòmens naturals i verbs d'acció, a més d'algun adjectiu qualificatiu:

• Vocabulari

<i>dula</i>	<i>espicossar</i>	<i>penyalars</i>	<i>alficòs</i>	<i>feréstec</i>	<i>escarní</i>
<i>timberes</i>	<i>davallar</i>	<i>cingle</i>	<i>avellutats</i>	<i>ravanisses</i>	<i>fesomia</i>
<i>remor</i>	<i>revolantigant</i>	<i>garneua</i>	<i>clapejats</i>	<i>avinentesa</i>	<i>veuarres i ganyotes</i>
<i>esqueia</i>	<i>embafar-nos</i>	<i>pantaix</i>	<i>llestesa</i>	<i>estavellada</i>	<i>endolada</i>
<i>arrap</i>	<i>alengar</i>	<i>pallús o regat</i>	<i>aiguamoll</i>	<i>atarantada</i>	<i>crestalls</i>

• Expressions i frases fetes

<i>venir tan enjorn</i>	<i>fa bullir la sang</i>	<i>enfilat cap a</i>	<i>fugint com un llamp</i>
<i>llàgrimes amargues com l'asséver</i>	<i>esglai al cor</i>	<i>esclafit de rialla</i>	<i>amb les celles fetes</i>
<i>qui percaça troba</i>	<i>trobar-se com qui diu cara per cara</i>	<i>al primer colp d'ull</i>	<i>núvol de morisc</i>
<i>avui és festa grossa</i>	<i>se'm fa la boca aigua</i>	<i>va serrar les dents</i>	<i>m'esgarrife de pensar-ho</i>
<i>em fas un tocat</i>	<i>rient per davall del bec</i>	<i>tenia una enveja i una quera, que se li n'eixien pels ulls</i>	<i>brumint com si fossen fonades de pastor</i>

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

El treball de lectura i recreació de la rondalla pot realitzar-se en tres moments, que poden correspondre a sessions de treball amb l'alumnat: abans, durant i després de la lectura. Els continguts que es treballen, estan detallats en el quadre següent:

CONTINGUTS QUE ES TREBALLEN ¹		
Competència comunicativa lingüística i audiovisual	Dimensió literària	<i>Coneixement al voltant de l'obra i l'autor. (1, 2)</i> <i>Recreació creativa del text. (3, 7)</i>
	Dimensió comunicativa	<i>Parlar i conversar / Escoltar i comprendre. (8)</i> <i>Coneixement de les funcions i funcionament de la llengua: gramàtica. (5, 12)</i> <i>Coneixement de les funcions i funcionament de la llengua: vocabulari. (5, 11)</i> <i>Coneixement de les funcions i funcionament de la llengua: funció comunicativa. (4, 6, 13)</i>
	Competència audiovisual	Enregistrament de la narració. Enregistrament d'anuncis.
Competència matemàtica		<i>Calcular distàncies en quilòmetres i transformar-les a milles marines. (9)</i>
Coneixement i interacció amb el món físic		Investigació de l'entorn més proper. <i>En un mapa del País Valencià meridional i de les Illes Balears, identificar les comarques i llocs per on passa el corb en el seu viatge. (10)</i> <i>Identificació i classificació d'arbres i arbustos que apareixen a la rondalla. (11)</i>
Tractament de la informació i competència digital		<i>Investigació i cerca d'informació a Internet. (1, 12)</i>
Competència social i ciutadana		Reflexió sobre la dimensió comunitària de les accions individuals.
Competència artística i cultural		<i>Lectura de la imatge. (4)</i> Elaboració d'imatges plàstiques i textos musicals.
Aprendre a aprendre		<i>Creació d'hàbits investigadors. (10, 11,12)</i>
Autonomia i iniciativa personal		<i>Preses de decisions individuals / Reforç de l'autoestima. (8)</i>

¹ Els continguts marcats en cursiva són els que apareixen al *Quadern per a l'alumnat*. Entre parèntesis s'indica l'activitat en què es treballen.

1. ABANS DE LLEGIR

Abans de llegir la rondalla realitzeu un treball d'acostament a la figura d'Enric Valor, a les rondalles populars i al context on es desenvolupa la història a les serres de Castalla.

Aquest treball previ parteix de l'observació del llibre i de les il·lustracions. És una activitat que cal iniciar oralment per mitjà del diàleg interactiu entre l'alumnat, sota la mediació del mestre o mestra. L'objectiu de les activitats escrites és fixar conceptes i afavorir la interacció entre l'alumnat.

Per a aquest moment podem utilitzar una sessió de treball i realitzar les activitats 1 i 2 del quadern per a l'alumnat.

ACTIVITAT 1

Competència a treballar: dimensió literària; coneixement al voltant de l'obra i l'autor.

Descripció de l'activitat: investigar a través de la [Viquipèdia](#) i traure dades al voltant d'Enric Valor i la seua obra, el poble de Castalla i què és una rondalla.

ACTIVITAT 2

Competència a treballar: dimensió comunicativa; parlar i conversar, escoltar i comprendre.

Descripció de l'activitat

Per grups de cinc o sis alumnes, han de narrar a la classe històries entre un corb i una rabosa que pensen que siguen semblants a la que van a llegir, adaptant-les als indrets i espais físics de la comarca on està enclavat el centre escolar. Es tracta d'una activitat de contacontes a partir de l'experiència prèvia de l'alumnat.

2. AMB EL LLIBRE OBERT

La lectura en veu alta de la rondalla, com a lectura comuna, es pot fer en almenys tres sessions de classe, centrant el treball oral de comprensió lectora i vocabulari en tres escenes de la rondalla, corresponents, respectivament, al plantejament, el nus i el desenllaç.

- **Plantejament:** descripció del corb, la rabosa i la Foia de Castalla; viatge d'anada i tornada a Mallorca.
- **Nus:** trobades del corb i la rabosa, en què la rabosa enganya el corb i aquest intenta tornar-li l'engany, fins al moment que es troben volant a gran altura.
- **Desenllaç:** la rabosa, víctima de l'engany del corb i de la seua pròpia golafreria, cau i acaba salvant-se.

Pot fer-se ús del CD que acompanya el llibre per facilitar la comprensió lectora de la rondalla.

3. DESPRÉS DE LLEGIR

És el moment de treballar les activitats 3 a 13 del *Quadern per a l'alumnat* que cregueu convenients per a la interpretació i la recreació del text llegit, fent ús, si ho considereu oportú, del CD.

3.1. ACTIVITATS INDIVIDUALS A PARTIR DE LA LECTURA

ACTIVITAT 3

Competència a treballar: dimensió literària; recreació creativa del text.

Descripció de l'activitat: resumir la rondalla que hem llegit.

ACTIVITAT 4

Competència a treballar: competència cultural i artística; lectura de la imatge.

Descripció de l'activitat

Definició dels personatges a partir de l'anàlisi d'una de les imatges de la rondalla atenent als apartats següents:

- Personatges que apareixen a la imatge.
- Altres components de la imatge (objectes).
- El fons de la imatge: textura i colors.
- Selecció de plànols; significat de l'estructura de plànols.
- L'expressió de les cares de cadascun dels personatges.

Interpretació global de la situació.

ACTIVITAT 5

Competència a treballar: dimensió comunicativa; coneixement de les funcions i el funcionament de la llengua: gramàtica.

Descripció de l'activitat

Classificar en una taula substantius trets del text corresponents a animals i plantes; adjectius trets de les descripcions del corb i la rabosa, i verbs a partir de les accions que ocorren a la rondalla.

ACTIVITAT 6

Competència a treballar: dimensió comunicativa; coneixement de les funcions i el funcionament de la llengua: funció comunicativa.

Descripció de l'activitat

Els xiquets i xiquetes pararan atenció a la descripció que la rondalla fa de la rabosa i del corb, per a després escriure una descripció de cadascun que atenga a l'esquema següent:

- a) Trets físics.
- b) Trets de la personalitat o forma d'ésser.

ACTIVITAT 7

Competència a treballar: dimensió literària; recreació creativa del text.

Descripció de l'activitat

Per parelles, l'alumnat prepararà i després representarà davant el grup-classe un dels diàlegs següents:

- El de la rabosa i la botiguera.
- El de la rabosa i el corb, quan el corb la invita a anar a la boda al cel.
- El del pare i el fill quan veuen caure la rabosa.

ACTIVITAT 8

Competència a treballar: autonomia i iniciativa personal; presa de decisions individuals.

Descripció de l'activitat

En el transcurs d'un debat o posta en comú del treball realitzat a la classe, l'alumnat haurà d'identificar-se amb l'actitud del corb i la rabosa, explicant les raons d'aquesta identificació. Igualment els alumnes tractaran d'identificar situacions de la seua vida quotidiana semblants a les que s'han produït a la rondalla, expressant què hi farien ells.

ACTIVITAT 9

Competència a treballar: competència matemàtica.

Descripció de l'activitat

L'alumnat calcularà, utilitzant un atlas i/o ajudat de la [Viquipèdia](#) i altres eines d'Internet, la distància entre Castalla i Mallorca (el viatge del corb) en quilòmetres. En un segon moment i després d'introduir-los en les milles marines com a unitat de mesura en la mar, calcularan eixa mateixa distància en milles marines.

Resposta

- a) 207 km aproximadament entre Castalla i Andratx, en línia recta.
- b) 1 milla nàutica = 1.852 km. 207 km són 111,7 milles nàutiques.

ACTIVITAT 10

Competència a treballar: competència en el coneixement i la interacció amb el món físic; investigació de l'entorn més proper.

Descripció de l'activitat

L'alumnat, utilitzant un atlas i/o ajudat de la [Viquipèdia](#), localitzarà en un mapa del País Valencià i les Illes Balears els indrets següents, que formen part del viatge del corb cap a Mallorca:

- a) La Foia de Castalla (1), la Canal d'Alcoi (2), la Marina (3), la Marjal d'Onil (4).

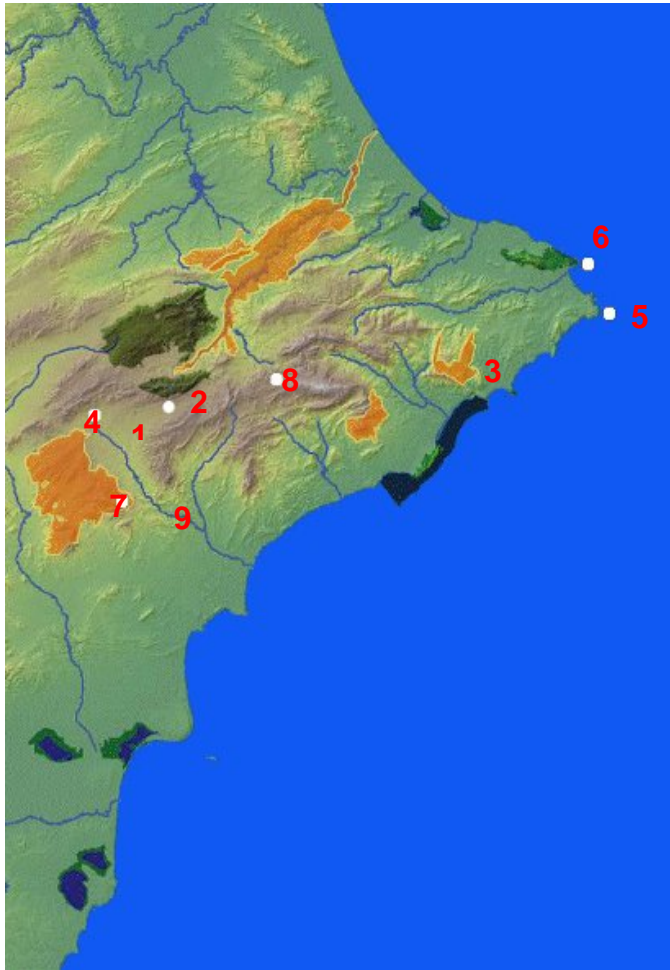
b) Els caps de la Nau (5) i Sant Antoni (6).

c) El Pic del Maigó (7) , Penàguila (8) i el riu Castalla (9).

I aquests altres, que formen part del recorregut de tornada: Mallorca (1), Dragonera (2) i Eivissa (3).

Resposta

a)

b)

ACTIVITAT 11

Competència a treballar: competència en el coneixement i la interacció amb el món físic; interacció i defensa del medi ambient.

Descripció de l'activitat

Els alumnes reconeixeran en una sopa de lletres noms d'arbres i arbusts que apareixen en la rondalla corresponents als boscos i penyalars de la serra de Castalla. Posteriorment els classificaran segons es tracte d'arbres o d'arbusts.

Resposta

Arbres: *olivera, pi, ametler*. Arbusts: *espígol, argelaga, romaní, timó*.

					A				
					R		P		E
Ó					G	R	I		S
M					E				P
I	I			L	A				I
T	N		T		G				G
	A	E			A				O
	M								L
A	O	O	L	I	V	E	R	A	
	R								

ACTIVITAT 12

Competència a treballar: competència per a aprendre a aprendre; creació d'hàbits investigadors.

Descripció de l'activitat

L'alumnat, després de fer una llista dels menjars que el corb ofereix a la rabosa i que estan a la taula de la boda a la qual la invita, investigarà els ingredients de:

- El torró de Xixona.
- Les ametles ensucrades d'Alcoi.
- El torrat d'Elx.

Per a fer la investigació preguntaran als seus pares i iaies i/o faran ús de la [Viquipèdia](#).

Resposta

a) Carabassat alficossenc, torró de Xixona, pastissos d'ametla, ametles ensucrades d'Alcoi, padou de Castalla, torrat d'Elx, tramussos de la Ribera, figues de Benicarló, llimes de Sant Jeroni, taronges de Carcaixent, cacauets de l'Horta de València, raïm de Xixona i de Novelda, pomes de Penàguila, Alcoleja i Beneixama.

b) *Torro de Xixona*: ametles picades, avellanes picades, mel, sucre, clares d'ou.

Ametles ensucrades d'Alcoi: ametles, sucre fi endurit o gra d'anís.

Torrat d'Elx: cigrons, sal, aigua i, opcionalment, algeps (guix).

ACTIVITAT 13

Competència a treballar: dimensió comunicativa; coneixement de les funcions i el funcionament de la llengua: funció comunicativa.

Descripció de l'activitat

L'alumnat, després de comentar-les amb els seus companys i companyes, amb l'ajuda de la seua professora o professor, explicarà amb les seues paraules el significat de les expressions següents:

- *Fer bullir la sang.*
- *Tenir un esglai al cor.*
- *Fugir com un llamp.*
- *Al primer colp d'ull.*
- *Serrar les dents.*
- *Esgarrifar-se de pensar-ho.*
- *Brumir com si fossen onades de pastor.*
- *A sang calenta.*

Aquesta activitat es pot completar amb la resta de les expressions que presenta aquesta guia en l'apartat: «Llenguatge».

Resposta

- a) Tenir la impetuositat de la joventut.
- b) Por causada per la imminència d'un gros perill, d'una desgràcia sobtada
- c) Fugint molt de pressa.
- d) A primera vista, primera impressió, només de veure-la.
- e) Va cloure-les ben estret
- f) Em fa por de pensar-ho, m'estremisc.
- g) Fent un soroll molt fort similar al de les fones dels pastors quan tiren les pedres.
- h) Seguint l'impuls de la passió, sense reflexionar.

3.2. ACTIVITATS DE GRUP

CONTACONTES

Proposeu al grup qui vol fer de contacontes. Es tracta de contar la rondalla individualment, davant del grup, amb les paraules pròpies, resumint o allargant passatges, amb la possibilitat de variar-ne l'argument i el final.

Qui faça de contacontes ha de parlar en veu alta i clara, mantenir el ritme i reproduir adequadament les entonacions corresponents a interrogacions i exclamacions. Feu que l'alumnat comente les intervencions dels companys i companyes valorant la qualitat de la intervenció en atenció a aquests aspectes.

VÍDEOS EN GRUP

Visioneu amb el grup-classe alguns dels vídeos que, sobre la rondalla, trobareu a Youtube. En teniu un de referenciat a la webgrafia. L'alumnat els ha de comentar en grups de sis i, després, posar en comú les conclusions a què hagen arribat.

Es tracta de detectar les semblances i diferències que els vídeos evidencien en relació amb la versió de la rondalla escrita per Enric Valor. També podeu incidir en les diferències de format en què es conta.

RECREACIÓ DE LA RONDALLA EN ALTRES FORMATS

Tal com es mostra en els vídeos sobre la rondalla, podeu proposar al vostre alumnat de recrear la rondalla en diferents formats. Una possibilitat és reproduir les situacions de la rondalla en un nombre concret d'il·lustracions i, després, enregistrar un vídeo a partir d'aquests dibuixos i afegir-hi veu o música, o els dos efectes alhora.

També podeu emprar el llenguatge del còmic, amb pàgines de tres per tres vinyetes. O bé el de les auques. Al web [La paret de les auques](#) teniu el text per confegir-ne una de ben reeixida sobre Enric Valor.

La premissa per posar en pràctica aquestes possibilitats és que el treball es porte a terme en grup.

LA CANÇÓ DEL CORB

Els «xicons que van a la dula» criden al corb:

*Oc, oc, oc!
L'àguila, el corb!
El rei s'ha mort
davall les Penyes de Monfort!*

Proposeu al vostre alumnat de transformar aquests rodolins en una cançó. Organitzeu el grup-classe en grups de fins a sis alumnes. Cada grup ha de trobar una tonada i inventar-se almenys una estrofa que faça referència, o no, a la rondalla, repetint el primer vers.

Després, cada grup canta la seua cançó davant de la resta de companys i companyes. L'activitat pot culminar-se component una cançó conjunta amb les estrofes inventades per cada grup i una tonada consensuada.

REFLEXIONEM

Per acabar, proposeu a l'alumnat de pensar en els ensenyaments que proporciona la rondalla en relació amb la convivència, amb l'escola, amb la família, amb els amics i amigues, i amb el barri o el poble.

Organitzeu l'alumnat en grups perquè parlen d'aquesta qüestió i arriben a una conclusió en relació amb cada un dels personatges protagonistes. Després, feu que posen en comú les conclusions dels diferents grups.

A partir de les conclusions a què arribe el grup, podeu proposar que cada un faça un anunci mural en què proposeu idees per millorar la convivència al centre. Això mateix pot portar-se a terme treballant amb vídeo.

3.3. JOCS

JOC DEL DICCIONARI

Per fer aquest joc es necessiten diccionaris (millor si podeu proporcionar accés al [DIEC](#) o el [DCVB](#) en línia als grups participants) i fitxes de cartolina, totes del mateix color per a cada grup.

Trieu paraules de la rondalla que siguin de comprensió difícil. Aquesta tria es pot fer durant la introducció del text mitjançant la lectura.

Cada grup rep una paraula. Un dels integrants del grup en copia la definició del diccionari en una fitxa i la resta s'inventen una definició falsa i l'escriuen a la seua fitxa. A continuació, es barregen les fitxes d'una paraula i passen a un altre grup. Els integrants d'aquest altre grup han d'acordar quina és la definició correcta sense recórrer al diccionari. Després poden comprovar si la seua tria és encertada consultant el diccionari.

Continueu l'intercanvi de definicions entre els grups fins a conèixer les definicions de totes les paraules. Una vegada acabada la roda, pot reiniciar-se amb un altre grup de paraules.

WEBGRAFIA

GÀMIZ, Rosa. «El corb i el renard» [vídeo en línia]. Barcelona: Tritó Edicions. <<http://youtu.be/SAYA8U9dv-A>> [Consulta: 16 abril 2012]

MIQUEL, Dani. «Els barrets de Valor» [vídeo en línia]. La Casa Cantonera. Algemesí <<http://youtu.be/horuSp9Lzto>> [Consulta: 16 abril 2012]

VILAMALA, Joan. «Auca d'Enric Valor (1911-2000)» [pàgina web]. *La paret de les auques* <<http://www.auques.cat/textos.php?auca=valor>> [Consulta: 16 abril 2012]